EUROPADOMSTOLENS DOMAR*

Februari–april 2025

Anna Rogalska Hedlund**

Handläggningstiderna i Europadomstolen lever inte nödvändigtvis upp till de krav som Europadomstolen ställer på inhemska domstolar, men ibland visar även Europadomstolen prov på föredömligt skyndsam hantering. Så var fallet i avgörandet Călin Georgescu mot Rumänien som rörde det internationellt uppmärksammade upphävandet av presidentvalet i Rumänien i december 2024. På mindre än tre månader prövade Europadomstolen målet och konstaterade att upphävandet av valet inte stred mot Europakonventionen.

Europadomstolen fortsätter också belysa det fullständiga förfall som skyddet av mänskliga rättigheter i Ryssland befinner sig i. I målet Novaya Gazeta m.fl. mot Ryssland fastställde Europadomstolen att de censurlagar som stiftades efter den fullskaliga invasionen av Ukraina, som syftade till att straffa de som rapporterade på ett sätt som gick emot det officiella ryska narrativet, stred mot yttrandefriheten enligt artikel 10 i konventionen. Målet rörde 178 individer.

Vidare är målet Vyacheslavova m.fl. mot Ukraina en påminnelse om att spänningarna mellan ukrainska och ryska intressen var allvarliga och hade dödlig utgång redan 2014.

Europadomstolen har också uttalat sig i andra heta och omdebatterade frågor såsom samtyckeslagstiftning vid sexualbrott. I fallet L. m.fl. mot Frankrike konstaterade Europadomstolen att konventionen garanterar en rätt till praktiskt och effektivt

* Utgiven med bidrag från Institutet för Rättsvetenskaplig Forskning.

Översikten omfattar perioden från februari till april 2025. Närmast föregående översikt var införd i ERT 2025 s. 173 ff. De fullständiga texterna till de domar som kort refereras kan sökas på Europadomstolens hemsida http://hudoc.echr.coe.int. En dom från en kammare vinner laga kraft enligt artikel 44.2 i konventionen, dvs. om parterna förklarar att målet inte kommer hänskjutas till stora kammaren, om hänskjutande inte begärs inom tre månader, eller när panelen avslagit begäran om hänskjutande. Ett beslut om avvisning av ett mål eller en dom från en kommitté kan inte hänskjutas till stora kammaren. Följande förkortade benämningar används i rättsfallsöversikten: Konventionen = Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Europadomstolen = Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

** Anna Rogalska Hedlund är jur. kand. och specialiserad på fri- och rättighetsjuridik.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

beivrande av sexuella handlingar utan samtycke, vilket Frankrike i tre fall rörande unga tonårsflickor inte hade tillgodosett. Även fallen I.C. mot Moldavien och X mot Cypern rörde brister i utredningar av sexualbrott.

1. ITALGOMME PNEUMATICI S.R.L. m.fl. MOT ITALIEN (DOM 06.02.2025)

Fråga om rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) och domars bindande verkan och verkställighet (artikel 46) – skatteinspektioner inte tillräckligt lagreglerade

Klagandena var 12 juridiska personer och en privatperson som alla hade granskats om de uppfyllt sina skatteförpliktelser. Europadomstolen fann att granskningen hade ett generellt stöd i italiensk lag men att lagen, trots att staterna har en vid diskretion på området, gav myndigheterna ett obegränsat spelrum utan tillräckliga processuella rättssäkerhetsgarantier som säkerställde att åtgärderna var nödvändiga och proportionerliga. Därför förelåg inte det miniskydd som konventionen föreskrev vilket utgjorde en kränkning av rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen. Med stöd av Europadomstolens domars bindande verkan och verkställighet enligt artikel 46 i konventionen konstaterade Europadomstolen även att åtgärder på nationell nivå krävdes för att lagstiftningen skulle vara i linje med Europakonventionen.

2. M.B. MOT SPANIEN (DOM 06.02.2025)

Fråga om rätt till frihet och säkerhet (artikel 5 i konventionen) – psykiatrisk tvångsvård grundad på gamla bedömningar

Klaganden led av paranoid schizofreni. Hon hade friats från straffrättsligt ansvar för att ha tänt på sin egen bostad för att hon hade konsumerat så mycket alkohol att hon var helt obalanserade vid gärningstillfället. Hon beordrades dock säkerhetsåtgärder i mellan fem och 15 år och vårdades därefter på ett fängelsesjukhus.

Europadomstolen konstaterade att tvångvården baserades på psykiatriska bedömningar som gjordes två år tidigare och domstolens beslut att vidta säkerhetsåtgärder inte grundades på ett terapeutiskt eller medicinskt behov. Det förelåg därför en kränkning av rätten till frihet och säkerhet enligt artikel 5 i konventionen.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

3. NOVAYA GAZETA MOT RYSSLAND (DOM 11.02.2025)

Fråga om yttrandefrihet (artikel 10 i konventionen) – censurlagar i Ryssland

Klagandena var 178 enskilda som straffats samt en tidning och ett tv-bolag som stängts ner för att de rapporterat i strid med de lagar som antogs efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022 och som syftade till att straffa rapportering som gick emot det officiella narrativet. I några av fallen förelåg även kränkningar av förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling enligt artikel 3 i konventionen, rätten till frihet och säkerhet enligt artikel 5 i konventionen och rätten till skydd för privat- och familjelivet enligt artikel 8 i konventionen.

Se även *Hayk Grigoryan mot Armenien* (dom 03.04.2025) där en journalist hindrades från att rapportera kring våldsamma protester. Jfr dock även *Backović mot Serbien (nr 2)* (dom 08.04.2025) där det inte ansågs oproportionerligt att bötfälla en advokat för att ha förolämpat en domare.

4. SECARĂ MOT RUMÄNIEN (BESLUT 20.02.2025)

Fråga om tidsfrist för klagomål (artikel 35 i konventionen) – borde klagat direkt utan att begära laglighetsprövning

Klaganden hade fällts för penningtvätt och klagade genom laglighetsprövning i kassationsdomstolen att överinstansen inte hade hört vittnesmål som tidigare hade hörts i underinstansen där han frikändes. Kassationsdomstolen avvisade dock målet med motiveringen att den inte kunde ompröva bedömningen av sakomständigheterna eller bevisning inom ramen för laglighetsprövningen. Europadomstolen konstaterade att kassationsdomstolens prövning inte hade varit ett effektivt rättsmedel och att klagomålet till Europadomstolen inkom efter kassationsdomstolens beslut vilket var mer än sex månader efter det slutliga inhemska beslutet. Klagomålet hade därför inkommit för sent till Europadomstolen

Kotnik och Jukič mot Slovenien (beslut 06.03.2025) där Europadomstolen avvisade ett klagomål för att inhemska rättsmedel inte hade uttömts trots att rättsmedlet hade inrättats efter det att klaganden hade vänt sig till Europadomstolen.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

5. I.C. MOT MOLDAVIEN (DOM 27.02.2025)

Fråga om förbud mot tvångarbete, förbud mot omänsklig och förnedrande behandling (artikel 3 i konventionen), rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) och förbud mot diskriminering (artikel 14 i konventionen) – sexuellt utnyttjande av kvinna med intellektuell funktionsnedsättning

Klaganden hade bott hela sitt 24-åriga liv på en psykiatrisk institution men överfördes, inom ramen för en avinstutionaliseringsprocess, till ett par på en farm som ansåg att hon skulle kunna vara en ”lämplig brud”. Hon rymde från farmen efter fem år och en organisation hjälpte henne att polisanmäla det sexuella utnyttjande hon anklagade paret för. Paret frikändes dock.

Europadomstolen konstaterade att den moldaviska lagstiftningen kriminaliserade slaveri, tvångsarbete och sexuellt våld på ett adekvat sätt. Däremot fanns brister gällande stöd och tillsyn när personer med intellektuella funktionsnedsättningar fråntogs statlig vård. I klagandens fall har det lett till att myndigheterna brast i att skydda henne och att utreda hennes klagomål om tvångsarbete och våldtäkt. Myndigheternas hade dessutom haft en diskriminerande attityd för att hon var kvinna med en intellektuell funktionsnedsättning. Europadomstolen slog fast kränkningar av förbudet mot tvångsarbete, förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling, rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artiklarna 4, 3 och 8 i konventionen i förening med förbudet mot diskriminering enligt artikel 14 i konventionen.

Jfr också *L m.fl. mot Frankrike* (dom 24.04.2024) och *X mot Cypern* (dom 27.02.2025) nedan.

6. COSTA I ROSSELLÓ M.FL. MOT SPANIEN (DOM 27.02.2025)

Fråga om rätt till fria val (artikel 3 i första tilläggsprotokollet till konventionen), yttrandefrihet (artikel 10 i konventionen), mötes- och föreningsfrihet (artikel 11 i konventionen), rätt till en rättvis rättegång (artikel 6 i konventionen), rätten till effektiva rättsmedel (artikel 13 i konventionen), generellt förbud mot diskriminering (artikel 1 i tilläggsprotokoll nr 12) – förbud att hålla självständighetsdebatter i det katalanska parlamentet

Klagandena var 32 personer däribland ledamöter av det katalanska parlamentet som trotsade upprepade beslut från den spanska konstitutionsdomstolen om att självständighetsdebatter inte får hållas i det katalanska parlamentet men väl i det nationella parlamentet.

Europadomstolen bedömde att den spanska författningsdomstolens beslut hade varit förutsägbara och proportionerliga och syftade till att upprätthålla den

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

konstitutionella ordningen. Domstolen höll vidare inte med påståendet om att åtgärderna för att konstitutionsdomstolens beslut skulle efterlevas var politiska. Samtliga påstående om kränkningar av rättigheter i konventionen avslogs.

7. X MOT CYPERN (DOM 27.02.2025)

Fråga om förbud mot omänsklig och förnedrande behandling (artikel 3 i konventionen) och rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) – outredd gruppvåldtäkt

Klaganden som var brittisk medborgare var som artonåring på Cypern med två vänner anklagade en grupp israeliska män för gruppvåldtäkt. Hon hade tidigare haft frivillig sex med en av männen. Klaganden gjorde en polisanmälan och hon fick göra olika tester gjordes på sjukhuset. 12 män frihetsberövades och elva mobiltelefoner togs i beslag tillsammans med flera lakan och kondomer. 10 dagar senare hördes klaganden igen eftersom polisen bedömde att hennes ursprungliga berättelse innehöll motstridigheter. Hon förhördes i sex timmar med två korta pauser. Vid ettiden på natten skrev hon under ett dokument enligt vilket hon återkallade sina våldtäktsanklagelser och uppgav att hon hade samtyckt till det som skett. Hon frihetsberövades direkt efteråt för falska anklagelser. Hon fälldes i underinstanser men den fällande domen revs upp av Högsta domstolen med hänvisning till att det förelegat brister i utredningen av våldtäktsanklagelserna.

Europadomstolen noterade att hennes trovärdighet hade bedömts utifrån könsstereotypiska och offeranklagande attityder och den omständigheten att klaganden haft frivilligt gruppsex vid tidigare tillfällen hade fungerat som presumtion att så även var fallet i förevarande fall. Man hade inte heller beaktat att klaganden vid det första förhöret kunde varit alkoholpåverkad och hade fått lugnande medel av sina vännen. Europadomstolen noterade också hennes utsatthet som ung och utlänning i ett främmande land. Avsaknaden av en offerorienterad utredning av brotten och flera brister i utredningen låg till grund för att Europadomstolen fann att det förelåg kränkningar av förbud mot omänsklig och förnedrande behandling och rätt till skydd för privat- och familjeliv enligt artiklarna 3 och 8 i konventionen.

Jfr *I.C. mot Moldavien* (dom 27.02.2025) ovan och *L m.fl. mot Frankrike* (dom 24.04.2024) nedan.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

8. FRAISSE m.fl. MOT FRANKRIKE (DOM 27.02.2025)

Fråga om rätt till liv (artikel 2 i konventionen) – underlåtenhet att avvärja livsfara vid polisinsats

Klaganden var anhöriga till en 21-årig student som dog i samband med en polisinsats mot en demonstration på en byggarbetsplats. I syfte att skingra folkmassan hade Polisen använt ett explosivt vapen som hade orsakat skador på 21-åringen som så småningom lett till hans död.

Europadomstolen konstaterade att dödfallet hade utretts på ett adekvat sätt och det förelåg därför ingen kränkning av den processuella aspekten av rätten till liv artikel 2 i konventionen. Däremot fann Europadomstolen att regelverket och övervakningen av förberedelserna av operation med potentiellt dödligt utfall var undermålig i så hög omfattning att det rörde sig om en kränkning av den materiella aspekten av rätten till liv.

Jfr också *Laterza and D'Errico mot Italien* (dom 27.03.2025) där Europadomstolen fanns att de inhemska myndigheterna inte i tillräcklig utsträckning hade utrett sambandet mellan exponering av giftiga ämnen på arbetet och utvecklande av cancer vilket stred mot rätten till liv enligt artikel 2 i konventionen.

9. F.B. MOT BELGIEN (DOM 06.03.2025)

Fråga om rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) – ålderbedömning utan processuell rättssäkerhet

Klaganden hade genomgått en ålderbedömning för att avsluta det stöd hon erhöll i egenskap av ensamkommande minderårig. Europadomstolen slog fast att processen kring utredningen var bristfällig. Bland annat saknades stöd för att klaganden hade samtyckt till utredningen. Mot bakgrund av att en medicinsk utredning får anses integritetskränkande borde andra metoder hade uttömts i första hand. Europadomstolen fann att den bristfälliga processen, utan att uttala sig om riktigheten av ålderbedömningen, hade kränkt rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

10. CĂLIN GEORGESCU MOT RUMÄNIEN (BESLUT 06.03.2025)

Fråga om rätt till fria val (artikel 3 i första tilläggsprotokollet till konventionen) – upphävande av val ingen konventionsfråga

Klaganden var en presidentkandidat som under valet i december 2024 oväntat fick näst flest röster i presidentvalet och därför gick vidare till andra valomgången. Det högsta rumänska säkerhetsrådet konstaterade att valet hade föregåtts av cyberattacker av statliga och icke-statliga aktörer som syftade till att påverka valresultatet. Klaganden hade också fått en massiv exponering på sociala medieplattformen Tik Tok där han i strid med landets kampanjregler inte presenterades som en kandidat för presidentposten och inte heller deklarerade kampanjfinansieringen. Landets konstitutionsdomstol konstaterade att valet var defekt från början, att bristerna hade snedvridit valets fria karaktär, påverkat transparensen av valkampanjen och brutit mot kampanjfinanseringsreglerna. Konstitutionsdomstolen upphävde därför valet och beordrade att ett nytt val skulle hållas. Det nya datumet för valet sattes till maj 2025.

Europadomstolen konstaterade att rätten till fria val enligt artikel 3 i första tilläggsprotokollet till konventionen avser val till den lagstiftande församlingen. Eftersom den rumänska presidenten inte har en självständig lagstiftande makt utan presidentens roll var att signera lagar och denne endast temporärt kunde fördröja utfärdandet av lagar så kunde presidenten inte betraktas som en lagstiftande församling och rätten till fria val var inte tillämplig. Europadomstolen ansåg inte heller att det rörde sig om en civil rättighet eller anklagelse om brott. Följaktligen var inte heller rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i konventionen tillämplig. I avsaknaden av ett påstående om att klaganden på rimliga grunder utsatts för en kränkning var inte heller rätten till effektiva rättsmedel enligt artikel 13 i konventionen tillämplig. Europadomstolen fattade beslut i en kommitté om tre ledamöter. Tidigare hade Europadomstolen nekat interimistiska åtgärder.

11. VYACHESLAVOVA M.FL. MOT UKRAINA (DOM 13.03.2025)

Fråga om rätt till liv (artikel 2 i konventionen) och rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) – statens passivitet vid våldsamma upplopp

Klagandena var 28 personer varav tre hade överlevt och övriga var anhöriga till personer som omkommit under en brand i en fackföreningsbyggnad i Odesa den 2 maj 2014. Branden hade föregåtts av flera våldsamma sammandrabbningar mellan det som kom att kallas Maidan-anhängare, som protesterade

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

mot att Ukraina försenade påskriften samarbetsavtalet mellan Ukraina och EU som då låg på bordet, och pro-ryska anti-Maidananhängare. De olika sammandrabbningarna ledde till den då sittande ukrainska presidentens flykt till Ryssland.

Polisen hade vid flera tillfället varit passiv trots att de fanns filmbevis på pro-ryska aktivister som avfyrade automatvapen mot Maidan-aktivister. När branden utbröt den 2 maj 2014 fungerade inte brandsläckarna. 42 personer dog av antingen branden eller skadorna efter att ha försökt rädda sig genom att hoppa från fönstret. 63 anti-Maidanaktivister, som befann sig på taket och i byggnaden greps men släpptes några dagar senare när det lokala poliskontoret stormades av Maidan-aktivister.

Europadomstolen bedömde att inhemska myndigheter inte hade gjort allt de rimligen kunde förväntas för att hindra våldsamheterna i Odesa den 2 maj 2024 och för att rädda människorna som hade fångats i eldsvådan. Myndigheterna brast även i att genomföra effektiva utredningar av de inträffade händelserna. Europadomstolen slog därför fast att klagandenas rätt till liv enligt artikel 2 i konventionen hade kränkts. I förhållande till en anhörig utgjorde det en kränkning av rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen att överlämnandet av kroppen skedde saktfärdigt.

12. SHIPS WASTE OIL COLLECTOR B.V. m.fl. MOT NEDERLÄNDERNA (DOM 01.04.2025, STOR KAMMARE)

Fråga om rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) och rätten till effektiva rättsmedel (artikel 13 i konventionen) – övervakning och sekretess mellan myndigheter

Klagandena var tre företag, som hanterade flytande avfall, som hade avlyssnats inom ramen för brottsutredningar om mutor och förfalskningar av dokument. Det avlyssnade material överfördes till landets konkurrensmyndighet där företagen fälldes till böter på mellan omkring en halv miljon euro till närmare två miljoner euro.

Europadomstolens stora kammare slog fast att överföring av avlyssnat material mellan olika rättsvårdande myndigheter måste har vissa skyddsgarantier för att undvika godtycke och missbruk. Det måste således vara klarlagt att den ursprungliga övervakningen var förenlig med Europakonventionen och hade ett legitimt syfte. Övervakningen måste också ha gjorts i enlighet inhemsk rätt. Överföringen av övervakat material måste också kunna överprövas. Det är tillräckligt om överprövningen av överföringen sker i efterhand och att det i efterhand anges om överföringen hade haft ett legitimt syfte. Europadomstolens

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

stora kammare fann att de nederländska myndigheterna hade levt upp till dessa krav och det förelåg därför ingen kränkning av rätt till skydd för privat- och familjeliv och rätten till effektiva rättsmedel enligt artiklarna 8 och 13 i konventionen.

Jfr *Denysyuk m.fl. mot Ukraina* (dom 13.02.2025) där Europadomstolen, i mål som rörde korruption, fann att övervakning skett utan tillräckligt stöd i lag och utan att den kunde överprövas, vilket ledde till att Europadomstolen fastställde att det förelåg en kränkning av rätt till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen.

13. N.D. MOT SCHWEIZ (DOM 03.04.2025)

Fråga om rätt till liv (artikel 2 i konventionen) – myndigheter brast i att skydda kvinna från farlig man

Klaganden träffade en man ovetande om att var dömd för mord och våldtäkt och att nya brottsmisstankar riktades mot honom för bland annat våldsam agerande och tvång. Han hade också besöksförbud mot en tidigare partner. Psykiatriska utredningar av honom slog fast att han hade saknade förmåga att hantera svåra situationer och dessa fick honom att reagera med våld. En läkare och en polis som kände till riskerna att mannen skulle agera våldsamt stöttade klaganden i att avsluta relationen men förklarade inte hur farlig han var. När klaganden avslutade förhållandet reagerade mannen med att frihetsberöva henne under 11 timmar där han bland annat våldtog henne och sköt henne i bröstet med ett armborst.

Europadomstolen noterade att schweiziska myndigheter hade varit medvetna om att mannen utgjorde en reell och omedelbar fara för klaganden samtidigt som klaganden var i en sårbar position eftersom hon inte kände till den information som myndigheterna hade. Myndigheterna borde därför ha haft ökat vaksamhet och samordnat sina insatser och gjort en uppdaterad bedömning av riskerna för klaganden. Europadomstolen fanns därför att staten brustit i sina positiva förpliktelser vilket utgjorde en kränkning av rätten till liv enligt artikel 2 i konventionen.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

14. GREEN MOT FÖRENADE KUNGARIKET (DOM 08.04.2025)

Fråga om rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) – riksdagsledamots kunde kringgå sekretessförbehåll med sin immunitet

Klaganden var en välkänd affärsman. Han hade erhållit en domstolsorder som hindrade tidningen the Telegraph att publicera uppgifter om att klaganden var anklagad för sexuella trakasserier. En riksdagsledamot valde då, med skydd av sin immunitet, att nämna detta under en riksdagsdebatt och kringgick på så vis domstolsordern.

Europadomstolen konstaterade att det är upp till de inhemska parlamenten att avgöra hur den parlamentariska immuniteten ska regleras. Vid en jämförande studie framkom att de flesta medlemsstaterna gav sina parlamentsledamöter absolut immunitet inom ramen för deras uppdrag som ledamöter. Europadomstolen fann därför inte att det förelåg en kränkning av rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen.

15. VAN SLOOTEN MOT NEDERLÄNDERNA (DOM 15.04.2025)

Fråga om rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) – fråntagande av vårdnad utan tillräckliga försök att återförena

Klagandens situation uppmärksammades av sociala myndigheter på grund av våld mellan modern och fadern. Barnet omhändertogs och, efter bara fyra månaders omhändertagande, fråntogs klaganden vårdnaden med motiveringen att hon hade samarbetssvårigheter med de omhändertagande myndigheterna. Europadomstolen bedömde att myndigheterna hade gett upp att återförena klaganden med sin dotter för tidigt utan att kunna visa varför det var i barnets bästa intresse. Det förelåg därför en kränkning av rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen.

16. BĂDESCU m.fl. MOT RUMÄNIEN (DOM 15.04.2025)

Fråga om rätt att inte straffas utan lag (artikel 7 i konventionen) – konstaterande av tjänstefel undergrävde inte domares oberoende

Klagandena var tre domare som i egenskap av domare i en överinstans hade frikänt en tilltalad för ekonomisk brottlighet med hänvisning till förbudet mot dubbelbestraffning. En av domarna i sitsen fälldes för mutbrott med anledning av den friande domen. Samtliga tre fälldes för tjänstefel.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

Europadomstolen konstaterade att prövningen om de tre domarna hade begått tjänstefel grundade sig inte på utfallet i dubbelbestraffningsdomen utan på själva förfarande vid domens tillkomst eftersom domen hade skrivit i förhand, innan huvudförhandlingen. Tjänstefelet bestod således inte i hur domarna hade dömt utan brister i processen. Europadomstolen fann därför att domarnas oberoende inte påverkades och ingen kränkning mot rätten att inte straffas utan lag enligt artikel 7 i konventionen hade skett.

Se även *Donynov mot Bulgarien* (dom 01.04.2025) där en skadeståndstalan mot landets högsta förvaltningsdomstol för att denna inte hade respekterat EU-rätten prövades av en annan sits i samma domstol vilket Europadomstolen inte ansåg påverkade sitsens oberoende.

17. SYTNYK MOT UKRAINA (DOM 24.04.2025)

Fråga om rätt till en rättvis rättegång (artikel 6 i konventionen) och förbud mot begräsningar av rättigheter (artikel 18 i konventionen) – korruptionsanklagelser användes som smutskastning

Klaganden var direktör för Ukrainas nationella anti-korruptionsmyndighet. En vän till honom anklagade honom för att ha tagit emot gåvor i form av semestrar till ett värde av 16 000 euro, enligt vännens första vittnesmål. Vännen justerade beloppet till 2 500 euro vid sin andra utsaga. Uppgiften om 16 000 euro läckte dock till media och fick stor uppmärksamhet. Klaganden menade även att domaren som dömde i hans mål inte agerade opartisk och hänvisade till spänningar mellan åklagarmyndigheten och antikorruptionsmyndigheten, som var den myndighet som hade att granska korruption inom bland annat åklagarmyndigheten. Jävsinvändningen utreddes dock inte. När klaganden hade fällts lades hans namn ut på en officiell hemsida för korrupta tjänstemän.

Europadomstolen fann att den inhemska rättegången var behäftad med stora brister, främst att klagandens version av händelserna inte hade beaktats och domstolen istället hade grundat sin dom på vännens utsaga vars berättelser varit motstridiga och som klaganden menade hade varit mottaglig för påtryckning eftersom han själv försökte få sitt namn raderat i ett register med tidigare dömda. Dessutom hade jävsinvändningen mot domaren inte heller beaktats. Det förelåg därför en kränkning av rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i konventionen.

Publiceringen av klagandens namn som korrupt på en officiell hemsida hade dessutom haft oproportionerliga konsekvenser på hans framtida karriärmöjligheter vilket Europadomstolen fann stred mot hans rätt till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 i konventionen. Åklagarmyndighetens agerande samt det stora antalet läckor till media som alla var ogynnsamma för klaganden fick Europadomstolen att dra slutsatsen att det fanns en bakomliggande agenda

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

bakom rättegången mot klaganden som var av personlig natur snarare än att motverka korruption vilket stred mot förbudet mot begräsningar av rättigheter enligt artikel 18 i konventionen.

18. L m.fl. MOT FRANKRIKE (DOM 24.04.2025)

Fråga om förbud mot omänsklig och förnedrande behandling (artikel 3 i konventionen), rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i konventionen) och förbud mot diskriminering (artikel 14 i konventionen) – bristande skydd mot sexuella handlingar utan samtycke

Klagandena var tre unga flickor som när de var 13, 14 respektive 16 år gamla polisanmälde sexuella övergrepp mot dem. I ena fallet hade klaganden en svår psykiatrisk sjukdomsbild och i två av fallen hade flickorna varit påverkade av olika typer av berusningsmedel. Ingen av fallen ledde till fällande domar. I två av fallen tog utredningarna närmare tio år.

Europadomstolen erinrade om att ett samtycke innebar att sexuella handlingar skedde av fri vilja vid varje enskilt tillfälle. Europadomstolen konstaterade att de inhemska myndigheterna hade brustit i att tillämpa det inhemska regelverket i praktiken på ett sätt så att det möjliggjorde straff av sexuella handlingar utan samtycke vilket Europadomstolen ansåg utgjorde kränkningar av förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling och rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artiklarna 3 och 8 i konventionen. I förhållande till de klagande som varit kraftigt påverkade fann Europadomstolen att de inhemska myndigheterna inte hade beaktat tillräckligt att flickorna varit kraftigt påverkade och att dagens forskning styrker att det är en vanlig reaktion att inte göra fysiskt motstånd vid ett övergrepp.

I förhållande till den klagande med psykiska problem bedömde Europadomstolen att de inhemska domstolarna, mot bakgrund av hennes extrema utsatthet, inte hade gjort en rimlig bedömning av hennes förmåga att ge ett informerat samtycke till gruppsex. I hennes fall hade dessutom myndigheterna tillåtit sig att använda ett moraliserande och skuldbeläggande språk mot henne under utredningens gång som bottnade i könsstereotyper vilket Europadomstolen ansåg därtill utgjorde en kränkning av förbudet mot diskriminering enligt artikel 14 i konventionen.

Jfr *I.C. mot Moldavien* (dom 27.02.2025) och *X mot Cypern* (dom 27.02.2025) ovan.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

VAR FÖRST MED ATT FÅ INFORMATION OM KOMMANDE ARTIKLAR OCH RÄTTSFALLSBEVAKNING

Prenumerera på innehållsförteckningar för EUROPARÄTTSLIG TIDSKRIFT och få informationen först av alla – redan när tidskriften sänds till tryck. Normalt minst tre veckor före utgivning.

www.subskription.se/nyhetsbrev

EUROPARÄTTSLIG TIDSKRIFT

Europarättslig tidskrift har som ändamål att erbjuda en mötesplats för forskare och praktiskt verksamma jurister med intresse för Europarätt. Vår syn på Europarätt är bred och vi försöker ligga i framkant när det gäller att förstå den dynamiska rättsutveckling som sker inom Europa. Det inkluderar inte bara EU:s rättssystem utan även det rättssystem som byggts upp runt Europarådet samt interaktionen med och mellan rättssystem i Europas länder.

Europarättslig tidskrift förkortas ERT och bör citeras enligt följande exempel: ERT 2025 s. 1
Skrivregler återfinns på http://www.ert.se

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-11

LEDARARTIKEL
Affärsmodellen ”pay or consent” – olaglig eller innovativ? 203
Hajo Michael Holtz

ARTIKLAR
Judicial dialogue *à la Nordique*: Predominant passivism and sporadic proactivism in the preliminary reference procedure 215
Anna W Ghavanini

KOMMENTARER
Nya grundläggande rättigheter och nya rättighetsbegränsningar – några synpunkter på SOU 2025:2 235
Carl Lebeck

KRÖNIKOR
Språksvårigheter hos Europadomstolen 251
Åsa Linghede

EU-domstolen och den enhetliga patentdomstolen stöter på liknande tolkningsproblem 257
Anna Horn

RECENSIONER
Erik Rydén, Henrik Reinhammar och Carl Fredrik Bergström, EU:s rättsstatsprincip och domstolarnas oberoende (Norstedts Juridik 2024) 267
Martin Sunnqvist

Alezini Loxa, Sustainability and EU Migration Law: What Place for Migrants' Rights? (Lund University 2023) 273
Niklas Selberg

DOKUMENTATION
EU-rättsliga avgöranden av affärsjuridiskt intresse – november 2024–januari 2025 281
Martin Johansson, Carl Brinnen, Filippa Berggren, Einar Dahlberg & Hanna Aghaei

Europadomstolens domar – februari–april 2025 307
Anna Rogalska Hedlund